

Workshop Plotvorming in de liturgie.

Inleiding

1. De e-mail

Ik ben student aan de CHE, opleiding Godsdienst Pastoraal Werk voor kerkelijk werker.

Mijn verwachtingen zijn: geïnformeerd worden over nieuwe en creatieve werkvormen die in de eredienst ingezet kunnen worden. Ik zie er al veel tijdens mijn stage, bij Geloven in Spangen, maar ook bij nieuwe kerkvormen als CrossRoads in Rotterdam. Dat spreekt mij wel aan.

Ik denk dat de nieuwe tijd, met de mogelijkheden tot digitalisering, oneindig veel creatieve mogelijkheden bieden om de Eredienst op een eigentijdse manier in te richten, om ook daarmee jongeren en jonge gezinnen aan te spreken. Dat het anders kan, is duidelijk. Ik denk dat daar ook een duidelijke behoefte aan bestaat, vanuit een missionair oogpunt. Wat ik echter ook zie, bij bestaande kerkgemeenschappen, zoals de Hillegondakerk in Hillegersberg (redelijk hoog-liturgisch); of bij de Gereformeerde kerk in Bleiswijk, is dat de zittende en oudere gemeenteleden dit vaak niet "trekken";

Zoals in zoveel sectoren in onze samenleving, zijn kerken ook dringend toe aan een reorganisatie. ook van de inrichting van de Eredienst. We zijn eenvoudigweg niet toekomstproof op dit moment.

En het lijkt erop dat de oudere generatie, anders dan op de arbeidsmarkt, nog heel stevig op het vinkentouw zit...

Dus, wat er nodig is, is leiderschap, met een rechte rug, visie, en geborgd in het Evangelie. Om de reorganisatie te trekken. De vorm is niet zo belangrijk. De vorm van het Koninkrijk kennen wij toch ook (nog) niet?

Het gaat om de inhoud, het Evangelie van Christus.

2. De hartenkreet

De maat is vol als vijf minuten voor de dienst de mevrouw van de bloemencommissie je een briefje overhandigt. Wil je nog even aandacht besteden aan de schikking voor Pasen? Die Paasdienst was al een tour de force – naast jouw rol als voorganger moet je rekening houden met een kinderkoor, orgel en vier trompetten, een gemeente die gehecht is aan haar orde van dienst, een kerkenraad die vindt dat er al veel te veel bijzondere diensten zijn, een kindernevendienstproject en een kinderkoor. Jij bent toch de baas als voorganger? Woedend verlaat je het kerkgebouw.

Het ingestuurde materiaal

- De meeste gemeenten volgen een oecumenisch–protestantse orde van dienst, een aantal een klassiek–gereformeerde of leerdienstachtige vorm.
- Er wordt maar weinig geëxperimenteerd met de basisvorm van de liturgie. 90% van het materiaal heeft de preek in het middelpunt met een inleidend en een uitleidend gedeelte. Ik zie weinig afwijkende orden van dienst.
- Er wordt ook heel veel uitgelegd tijdens de orde van dienst, waardoor het verhaal telkens wordt onderbroken.
- Het merendeel van de liederen bestaat uit strofische gemeentezang. Er gebeurt maar weinig met PvN en sommigen hebben het nieuwe liedboek genegeerd of kiezen alleen die liederen uit het nieuwe liedboek die ook al in LvdK 1973 stonden.
- Er is een enorme betrokkenheid van gemeenteleden die meewerken aan de kerkdiensten.

- Doordat er zoveel betrokkenheid is, raakt de kerkdienst overbelast. Want zij moet én een orde volgen, en alle betrokkenheid moet worden rechtgedaan. Daarnaast wil de dominee ook nog wat zeggen in de preek.
- Ik zie dat het tegenover van de kerkdienst onder druk staat.

De uitdaging

- Laat de orde van dienst een verhaal zijn en durf weg te snoeien wat er niet bij past. Neem regie en zeg nee.
- Durf dingen te laten gebeuren zonder ze uit te leggen.
- Durf te spelen. Waarom niet een collecte na het kyriëgebed om het bidden minder vrijblijvend te maken? Een genre is niet genoeg. Maak een verhaal van verschillende liederen, combineer orgel en band, etc.
- Denk na over de participatie van de gemeente. Te vaak is haar rol alleen zanger en toeschouwer. Het is belangrijk dat er interactie is.

De casus

Vooraf

- Je bereidt een paasdienst voor in een gemeente in het midden van het land.
- De kerkenraad reikt je een oecumenisch–protestantse orde van dienst aan.
- De bloemencommissie wil dat er iets verteld wordt over de open handen bij het open graf.
- Er werken vier trompettisten en een kinderkoor mee aan de dienst.
- De liturgiecommissie heeft een aantal paasliederen uitgekozen (LB 118, 617, 624, 791, 633, 630, 642)
- Met je collega heb je afgesproken iets te vertellen bij een schilderij van Sieger Köder. Dit is in de Paascyclus (donderdag, vrijdag, zaterdag ook gebeurd)

Daarnaast leven er natuurlijk tal van verwachtingen. Bepaalde liederen moeten gezongen worden, anders is het geen Pasen. Vanzelfsprekend stelt de kindernevendienst het op prijs als er een moment met de kinderen is. Wil je het ook nog even noemen dat mensen zich nog kunnen opgeven voor het gemeenteweekend, volgende week? Als je het lekker complex wil maken, mag je ook nog een afkondiging van overlijden toevoegen...

Vragen

- Wat is voor jou het doel van een kerkdienst? Wat wil jij als voorganger, musicus, ... met een paasdienst bereiken?
- Welke rol kies je? Verkondiger, procesbewaker, degene die de beleving van de kerkganger faciliteert, belangenberhartiger, entertainer, ...
- Welke verhaallijn kies je om van deze dienst één geheel te maken? Hoe laat je al die mensen die meewerken aan de dienst participeren aan dit verhaal?
- Hoe kun je van de verwachtingen die er leven één verhaal maken. De makkelijke oplossing is bricolage. Elke groep heeft zijn eigen beleving en levert zijn eigen belevingsbaksteen aan. Maar als je teveel verschillende baksteentjes hebt krijg je een rommelig gebouw.

Bijlage: teksten kinderkoor

Kom binnen

Kom binnen, kom binnen!
Het feest gaat beginnen.
Kom gauw, kom gauw!
Wij wachten op jou.

We willen vertellen
aan groot en aan klein
dat God in de hemel
je Vader wil zijn.

Kom binnen, kom binnen!
Het feest gaat beginnen.
Kom gauw, kom gauw!
Wij wachten op jou.

Paaslied

Lachende bloemen, dansende bomen,
zingende zeeën, het kan in dromen...
Lachende bloemen, dansende bomen,
zingende zeeën, het kan in dromen...

Zing dit lied van Mij, van vrij en blij.
Het maakt je los van verdriet en pijn.
Het tilt je op, voor even weg
naar een wereld waar alles goed zal zijn.

Twee vrouwen op de paasmorgen

Stralend licht na een donkere nacht.
Dit was het laatste dat ze hadden verwacht:
de steen weggerold. Jezus is er niet.
Een engel bij het lege graf.
Geen tijd meer voor verdriet.
Goed nieuws! Goed nieuws!
Het paasnieuws kan niet wachten.
Vertel aan wie maar horen wil dat Hij is opgestaan.
Goed nieuws! Goed nieuws!
Na donkere nachten kan nu de zon van Pasen
weer schijnen gaan.

De steen is weg

Een steen op het graf.
Die kan er niet af.
Iedereen treurt, iedereen treurt.
Maar kijk 's wat er is gebeurd,
kijk 's wat er is gebeurd.

De steen is weg, de steen is weg.

De weg is vrij, de weg is vrij.
Het graf is leeg, het graf is leeg.
De pijn voorbij, de pijn voorbij.
Want Jezus leeft
en de steen is weg, weg,
helemaal weg. Foetsie !!

Bellen blazen

Wie komt er bellen blazen?
Blaas ze maar omhoog.
Bellen in de kleuren van de regenboog.

La, la, la, la, la, la, la, la.
Bellen in de kleuren van de regenboog!

Zet de deur maar open

Zet de deur van je huis maar open.
Laat de ramen open staan.
Laat het licht maar binnen komen.
Laat de koning binnen gaan.

Zet de deur van je huis maar open.
Laat de ramen open staan.
Laat het licht maar binnen komen.
Laat de koning binnen gaan.

Hang de vlag uit, hoog op het balkon.
Laat de vaandels zwaaien in de zon!
Zet de deur van je huis maar open.
Laat de ramen open staan.
Laat het licht maar binnen komen.
Laat de koning binnen gaan.

Ben je groot of ben je klein

Ben je groot of ben je klein
of ergens tussenin.
God houdt van jou!
Ben je dik of ben je dun
of ben je blank of bruin,
God houdt van jou!
Hij kent je als je blij bent,
Hij kent je als je baalt,
Hij kent je als je droevig bent,
Hij kent je als je straalt.
Het geeft niet of je knap bent,
het geeft niet wat je doet.
God houdt van jou, Hij is vol liefde.
God houdt van jou!